

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Lepingu nr	MAK16 -
------------	---------

MAK kodanikuühenduste konsultantide tegevuse ARUANDE VORM

Maakondlik arenduskeskus	Järvamaa Arenduskeskus			
Finantseeringu kasutamise periood	1. jaanuar – 31. detsember 2016. a			
Sihtfinantseeringu summa	14275	Kasutatud sihtfinantseeringu summa	14275	
Veebilehekülg	http://jarva.kovtp.ee/			
Kontaktisiku nimi	Kaspar Tammist	Telefon	58010018	E-kiri kaspar@jarva.ee

I Väljundid

Möödik	Allikas	Tase
Liikmete arv MAKi või valdkonna e-posti loendites (uudiskirja saajate arv)	MAK ülevaade	295

II Kirjeldage saavutatud tulemusi, võttes aluseks tellitava teenuse jaotus ehk arengutsükkel

Analüüsi nõustamise tulemusi, probleeme, vajadusi ja väljakutseid, lähtudes tellitava teenuse kirjelduse struktuurist. Siin saab avada teemasid ning tuua välja, millistele teemadele enim keskenduti jm

1. Eestvedajate inspireerimine (tellitav teenus p 1.1 – 1.2)

Inspiratsiooni tulevad arenduskeskusest ammutama pigem kliendid, kelle idee on veel kas algstaadiumis või valitseb mingi muu ebakindlus. Samuti vajavad rohkem „käe hoidmist“ kliendid, kes on esmaskordselt loomas ühingu või kaalumas erinevate juriidiliste vormide vahel.

2. Organisatsioonide asutamine (tellitav teenus p 2.1 – 2.7)

Mõnevõrra on aeglustunud uute ühingute loomine, kes minu juurde nõustamisele tulevad. Ühelt poolt on see seotud sellega, et internetis (kaasa arvatud MAKISes) on olemas selged õpetused ja juhised, kuidas luua ise kodanikeühendust. Nõustamisele tulevad pigem need, kel on idee veel algfaasis, või otsitakse lihtsalt toetust, et jah, see idee on hea ja tasub ühing luua. Ise asutajad on pigem need, kel on kõik selge, vaja vaid ära vormistada. Tihti saadavad nemad vaid põhikirja üle vaatamiseks/ nõustamiseks ja asutamisel muud abi nad ei vaja.

3. Organisatsioonide tegevusvõimekuse kasvatamine. Projektide koostamise nõustamise juures tooge välja, milliste rahastajate projekte nõustasite (tellitav teenus p 3.1 – 3.2)

Projektide koostamise nõustamise juures nõustasin lisaks KÜSKi taotlusvoorudele (millest juttu III ja IV punktis) LEADER meetme taotlusi ja regionaalsete investeringutoetuste programmi taotlusi. Tegevusvõimekuse kasvatamise juures olen nõustanud ühinguid nii pikaajaliste plaanide koostamisel kui

vabatahtlike otsimise teemadel. Tegevusvõimekuse arendamise alla on läinud ka erinevad toimingud äriregistris ning ühingu juhatuse ja üldkoosoleku läbiviimise teemad ja vormistamised. Nõustamisele tulevad ühingud on pigem regulaarsed käiad ning teemad mis vajavad arutamist ei ole teinekord väga mahukad, vaid hõlmavad konkreetseid detaile mingi suurema protsessi sees. Endiselt on suurimaks vajaka jäämiseks uute klientide, kel juba pikalt tegutsenud ühingud, nõustamisprotsessi läbiviimine nõnda, et mina ise räägin vähem ja lasen kliendil rääkida ja probleemi ivani jõuda.

4. Organisatsiooni arendamine (tellitav teenus p 4.1 – 4.2)

Organisatsiooni arendamise faasis olen tegelenud ühingutega pikemalt ja tihti toimuvad kohtumised väljaspool arenduskeskust ja pigem ühingute enda ruumides või tegutsemiskohas. Tegemist on tavapärasest pikemate nõustamisega, kus ühe või mitme teema läbi võtmine vajab paari kuulist kuni poole aastast aega, kus kohtutakse kord-paar kuus. Tihemalt tulevad arendamise küsimustega minu juurde ühingud, kellega on suhe juba tugevam ning üksteise tundmine pikem. Vanemad ühingud, kes pole arenduskeskuse teenuseid kasutanud, tavaliselt sügavamatele nõustamistele ise ei tule, nendeni jõuan pigem KOVides toimuvate arengupäevade raames või Ühisnädala ajal ning pigem olen siinkohal olnud initsiaatoriks mina, kui olen näinud või kuulnud kuskilt, et too ühing vajab abi ja siis olen ennast ise pakkunud ning siis võetakse abi ka vastu.

5. Keskkonna loomine (tellitav teenus p 5.1 – 5.2)

2016 aasta alguses viisime Järvamaa Arenduskeskuse kodulehe uude keskkonda ja sellest tulenevalt ehitasime üles ka kodulehe pisut teisiti, kui olime seda varem teinud. Kõik kõige vajalikum info on kodulehel olemas ning see on ka üks peamisi kohti, kus kliendid kontaktid saavad, et ühendust võtta. Kodulehele lisame pidevalt uusi uudiseid ja infot ühendustele ning samuti saadan välja keskmiselt kord kuus kodanikuühenduste infokirja maakonna ühendustele. Infokirja saajate hulk on jäänud keskmiselt 300 ühingu piirsesse. Mitmed ühingud on saanud infot arenduskeskuse teenuste kohta viimasel ajal ka kohalikest omavalitsusest, kuna korraldasime eelmise aasta teises pooles arengupäevad ning viisime kohapeal inimesi kurssi enda pakutavate teenustega. Osalen maakondlikus turvalisuse komisjonis ning aitan kaasa erinevate sündmuste korraldamisele, kus kodanikuühiskonda esindan (vt. IX punkti).

III Kirjeldage, kuidas ja mis teemadel nõustasite KÜSKi taotlusvoorude ja konkursside raames, sh peamised probleemid KÜSKi projektides ning kitsaskohad taotlejate vaatest

Tooge nõustamisest üldistatult välja KÜSKi rahastusvõimalusi puudutanud teemad või küsimused ning analüüsige neid

KÜSKi taotlusvoorude kohta on huvi tõus märgatav võrreldes eelmise aastaga, kuid kahjuks taotluste kirjutamiseni jõudis neist siiski väiksem hulk. Mõnevõrra võib selles mängida rolli ühingu idee nõrkus või liigne üldistus, vahel eeldatakse, et kõik taotlusvoorud on nõnda lihtsad, kui kohaliku omaalgatuse programmi oma.

2016 aasta esimeses pooles nõustasin kokku viit erinevat ühingut/ klienti arenguhüppe taotlusvooru raames, kellest põhjalikuma protsessi läbisime kolmega. Neist kolmest kliendist sai rahastuse vaid üks, kes minu hinnangul panustas ka kõige enam taotluse kirjutamisse. Peamiseks probleemiks on endiselt liiga hilja alustamine ja programmi eesmärkidest ja sihtidest mitte arusaamine. Taotlemist alustatakse tihti valest otsast – kui on vaja midagi osta, siis selle asja ümber püütakse projekti kirjutada, isegi kui soetus ei ole otseselt taotluse eesmärkidega kooskõlas. Edaspidi on vajalik veelgi enam selgitada lahti taotlejale enne taotluse kirjutama asumist, et kõige olulisem on läbi töötada enda jaoks programm dokument ning leida ühisosad, mille ümber hakata taotlust kirjutama.

Käesoleva aasta esimeses pooles nõustasin kliente ka KÜSKi teenuste- ja toodete taotlusvooru raames. Antud taotlusvooru tutvustasin lähemalt kokku kümnele ühingule, kellest lõpuks projekti kirjutamise faasi jõudis kolm ning tõenäoliselt taotluse esitab kaks-kolm. Ka siin on märgata ühingute vähest huvi programmi dokumendi vastu. Üldiselt on antud taotlusvoor saanud väga positiivse tagasiside ning mitmed ühingud kel hetkel pooleli kas LEADER või mõne muu programmi toetuse kasutamine oleksid olnud huvitatud kirjutama, kuid väikse võimekuse tõttu loobuti tänavu.

Teiste KÜSKi taotlusvoorude ja toetuste kohta on huvi maakonnas väiksem. Selle otsest põhjust mina nimetada ei oska, kuid kindlasti on võimalik väiksemaid ja spetsiifilisemaid voore paremini promoda ning esile tuua. Samuti aitavad taotluste kirjutamise kasvule kaasa ka infopäevad, mida peaks läbi viima

konkreetse meetme juht, mitte konsultant kohapealt, kes ei pruugi kõiki nüansse teada.

Teisel poolaastal tuli enim ette nõustamisi KOP taotlusvoorus ning samuti aktiveeritud ühingu ka arenguhüppe taotlusvooru osas, mida mõjutas eriti Paides toimunud infopäev.

IV Kirjeldage, kuidas ja mis teemadel nõustasite KOPi taotlusvoorude ja meetmete raames, sh peamised probleemid KOPi projektides ning kitsaskohad taotlejate vaatest

Tooge nõustamisest üldistatult välja KOPi rahastusvõimalusi puudutanud teemad või küsimused ning analüüsige neid

KOP raames toimus tänavu teatav rahunemine, mis minu hinnangul on seotud LEADER meetmete avanemisega, millele paljud ühingu, kes tahtsid saada suuremat rahastust, keskendusid.

Tänavu esimeses taotlusvoorus laekus maakonnast KOP taotlusi kokku 41, kes nõustamist küsisid (kas siis pikemalt või lühemalt) oli kokku 15. Üldine tendents näitab, et nõustamisel käinud klientide taotlused ületavad alati hindamisel lävendi, ning enamusest saavad ka toetuse. Seega olen alati infopäevadel rõhutanud, et kasutatakse võimalust tasuta nõustamiseks. Siiski on paljud taotlejad ise targad ning püüavad esitada taotluse oma tarkusega ning tihti eksitakse lihtsates kohtades. Sellistel puhkudel on alati komisjon küsinud ka minult tagasisidet, et keda toetuse taotlejatest olen nõustanud. KOP nõustamised on oluline osa konsultandi tööst kaks korda aastas enne taotlusvoorusid ning vahel on tulnud ette, et mitte väga kiired töö asjad tuleb just selle vooru tõttu edasi lükata, kuna taotlemine jääb tihti jällegi üsna tähtsajalähedale. Peamised murekohad on eelarved ning nende läbipaistvus, millele tihti tähelepanu ei pöörata ning kulutused kirjutatakse lahti vaid paaril real. Samuti ei pingutata piisavalt, et kirjutada läbimõtestatud taotlus, vaid pigem „visatakse midagi paberile.“

KOPi siseses taotlusvoorus oli taotlusi jällegi vähem, kui varasematel aastatel, kuid nõustamist saavate taotluste arv on jäänud samale tasemele 2015 aastaga. Üldiselt tuldi nõustamisele juba valmis ideega ja taotlusega, ning minult sooviti taotluse ning eelarve ülevaatamist ning kommenteerimist ja täpsustavate küsimuste esitamist, kus vaja.

V Head näited (kuni kolm) maakonna tulemuslikest ühingutest ja MAKi rollist nende edusammudes

Tooge välja maakonna säravamad näited ning selgitage võimalusel, milline oli MAKi roll nende säravate näidete edusammudes

MTÜ PaideLaste Heaks – MAKi roll on olnud ühingu asutamisest kuni tegevuste käivitamiseni välja ning nõustamisprotsess sai alguse juba enne ühingu loomist ning jätkus asutamise ning tegevusnõustamisega. Samuti on konsultandil olnud roll ühingu esimeste rahade taotlemisel ning projektijuhtimise protsessi nõustamises. Näen, et on uusi ühingu, kelle „kõrval“ esimestel aastatel olemine on tähtis, et tagada vabavahenduse jätkusuutlikkus ning järjepidevus. Ühingu juhtatuse liikmed osalevad ka 2017 aasta alguses toimival vabavahenduste juhtide arenguprogrammis ning planeerivad juba uusi tegevusi ja projekte, mida vedama hakata. Ühingu on paistnud silma maakondlikus meedias ning nad levitavad infot MAK teenustest.

MTÜ Eesti Jalgrattamuuseum – MAKi roll on olnud suur ühingu asutamisest alates ja on jätkunud iga-aastaselt. MAK konsultant on olnud osa ühingu kõikide projektide taotlemisel nõustajana ning aidanud ühingu ka muudes küsimustes. Ühingu on viimasel aastal oma tegevusse kaasanud suurel hulgal toetusi, et edaspidi omal käel paremini hakkama saada ning omatulu teenimise osakaalu kasvatada. Ühingu juhatuse liikmed on osalenud erinevatel koolitustel ning 2016 aastal toimunud vabavahenduste juhtide arenguprogrammis.

VI Kuidas on maakonnas korraldatud kodanikuühenduste, sädeinimeste, vabatahtlike vm tunnustamine?

Vabas vormis selgitus, kas ja kuidas toimub maakonnas kodanikuühenduste, sädeinimeste, vabatahtlike vm tunnustamine ning MAKi rollist selles

Järvamaal toimub tublimate tunnustamine kolmes kategoorias – aasta (tublim) vabatahtlik, aasta (parim) mittetulundusühing ning hea algatus (sulud on taotluslikud!). Tunnustamine toimub traditsiooniliselt Ühisnädala raames ning tänavu toimus see esmakordselt koos aruteluga, „Miks halvad uudised on head?“ Nimelt soovime enim Paides tuua tähelepanu arutelukultuuri arendamisele aastaringi, mitte vaid arvamusefestivali raames, sellest tekkis ka idee korraldada arutelu, mida kohapeal jälgis pisut üle 40 inimese ning otseülekandena veebis ligi 70 unikaalset vaatamist.

Tunnustamine on maakonna vabaühendustele ja vabatahtlikele oluline ning tunnustuse saamist hinnatakse kõrgelt. Kogu tunnustamine, alates statuudi koostamisest kuni tunnustamissündmuse läbiviimiseni on kõik MAKi korraldada ning vabaühenduste konsultandi tööülesane. Lisaks MAKi kategooriatele toimub tunnustamise raames ka MTÜ Kodukant Järvamaa kahe kategooria – aasta sädeinimene ja aasta küla tunnustamine, mida veab Kodukandi juhatus.

VII Kuidas on MAK turundanud kodanikuühiskonna suuna teenuseid, sh võimalikud meediakajastused ja ülevaade teiste infokanalite (MAKi Facebooki või koduleht) külastatavusest
Vabas vormis kirjeldus info levitamisest, et potentsiaalseid kliente MAKi kodanikuühiskonna suuna teenustest teavitada

Konsultant teavitab kord kuus maakonna vabaühendusi infokirja vahendusel (295 adressaati) olulisematest sündmustest, koolitustest ning uudistest, mida võiksid maakonna vabaühendused teada. Samuti on kogu info olemas MAKi kodulehel, kus on eraldi kodanikuühiskonna alamleht.

MAK teenustest toimub teavitamine ka koolituste ja/või infopäevade algul, kus konsultant räägib põgusalt MAKi pakutavatest teenustest.

MAK konsultant osaleb aktiivselt 2016 aastal ellukutsutud Paide linnapea mõttekodades, kus on olnud võimalus tutvustada enda tööd ning anda infot tasuta pakutavast teenusest arenduskeskuses.

Kõige enam saab arenduskeskus ning MAK konsultant meediakajastusi Ühisnädala raames, kus juba novembri algusest ilmuvad kohalikus lehes artiklid nii tublimate tunnustamise kampaaniast kui Ühisnädala sündmustest. Kirjutatakse ka enne infopäevi ja koolituste algust. Samuti on MAK konsultant käinud kuni paar korda aastas kohalikus raadios rääkimas olulisematest temadest kodanikuühiskonnas.

MAKil puudub suures osas ühtne oma teenuste turundamine ning hetkel teeb iga konsultant seda eraldi. Küll oleme planeerinud 2017 aasta I kvartalis alustada tööd MAKi ühtse turundamisega, usume, et tänu sellele tõuseb teadlikkus MAKist ja pakutavatest teenustest veelgi. Lisaks ühtsele infokirjale on planeeritud ka facebooki lehe avamine jms tegevused, mis tõstaksid MAKi silmapaistvust.

VIII Konsultandi hinnang kodanikuühenduste ja kodanikuühiskonna arengule maakonnas

Vabas vormis hinnang kodanikuühiskonna „tervisele“ maakonnas, sh ühingute või eestvedajate üldised arenguvajadused

Järvamaal on seis üsna sama mis mujalgi, kus endiselt on ühingud väga juhi kesksed ning juhi väsides väsib ka ühing. Küll proovime leevendada seda arenguprogrammiga ning eelmisest tsüklist on näha positiivseid näiteid.

Ühingute jätkusuutlikkust aitab tagada ka konsultandi suurem panustamine loodud või loomisel oleva vabaühenduse tegemistesse. Selliseks tegevuseks puudub aga piisav ressurss ning on võimalik suuremal määral panustada vaid üksikutesse vabaühendustesse.

Vabaühenduste üks suurimaid muresid on omatulu teenimise suutmatuse. Tihti jääb see oskuste taha, kuid samas määrab selle tihti ära ka väike turg, kus teenuseid või tooteid pakkuda.

IX Ülevaade MAKis kodanikuühiskonna valdkonnas elluviidavatest teistest tegevustest, sh koostöös teiste partneritega korraldatud sündmustest, koolitustest, infopäevadest jm-st

Vabas vormis kirjeldus, et anda ülevaade maakonnas kodanikuühendustele pakutavast. See annab KÜSKile ülevaate, milliseid tegevusi maakondades veel tehakse, et neid vajadusel tugitegevustena toetada

Suure panuse vabatahtliku tööna panen Paide Arvamusfestivali korraldamisse ning tänavu vean esmakordselt inimeste arvult suurimat tiimi eest. Lisaks panustan ühe teema eesvedamisse ka Järvamaa alal laupäevasel päeval.

Aprillis aitasin organiseerida ja läbiviia arvamusnädalat Paides, kus oli oma roll ka ühel uuel ühendusel, mille loomist nõustasin alates inspireerimisest kuni loomise ja projekti taotlusteni välja.

Planeerimise faasis on teine Roosna-Allikul toimuv ühingute arengupäev, mis eelmisel korral sai väga palju positiivset tagasisidet.

X MAKi tagasiside konsultantide koolitusvajaduse kohta järgmisel kalendriaastal

Vabas vormis kirjeldus, millistel teemadel või küsimustes vajavad konsultandid KÜSKi korraldatavaid koolitusi, infopäevi vm

Jätkuvalt peaks töötama nõustamisprotsessi kallal – minema edasi Tartus toimunud koolitusest ning võtma ette teise sammu. Samuti tooma protsessi sisse rohkem erinevaid kaasuseid, mida lahendada.

Turundusalased teadmised ei lähe kunagi raisku ning ettevõtluskonsultandi tagasiside võrgustiku poolt korraldatud koolitusele oli väga hea. Näidata ära basic asjad näiteks facebooki turundamisest jms on olulised nii konsultandile endale, kuidas MAKi teenused paremini turundada kui ka klientidele, kes vajaksid turundamisel ekstra nõustamist.

XI MAKi ettepanekud KÜSKile koostöö, aruandluse, tellitava teenuse vms kohta

Teen ettepaneku, et KÜSK võiks proovida leida enda vahenditest raha, et igal aastal saata näiteks kaks vabauhenduste konsultanti Konsultantide Arenguprogrammi (KAP). Tegemist on äärmiselt vajaliku koolitusega, et tõsta nõustamisprotsessi efektiivsust. Kui vahendid leitakse, on tarvis välja töötada süsteem, mis alusel valitakse konsultandid programmi osalema ja kui suur peaks olema omaosalus jne.

Aruande kinnitus:

Allkirjaõigusliku isiku nimi	Amet	Allkiri
Katrin Puusepp	Juhatuseliige	Allkirjastatud digitaalselt